

På disse kanter ferierede generalsekretær Nikita Khrusjtjov ...

Af Jens Malling

Hovene plasker gennem dybe vandpytter. På den lange og stærkt ramponerede bro over floden Ingur har regnen samlet sig i store huller. På nybyggermanér spænder presenningen ud over hestevognen med de få passagerer. Den fåmælte kusk pisker sin lille ganger, der troligt trækker af sted fra Georgien over mod den abkhasiske side af grænsen.

Som mytologiens færgemand fragter han dem og deres habengut de flere hundrede meter mellem kontrolposterne på hver side af ingenmandslandet. Fra den ene bred til den anden. Omgivet af massive trafikchikaner, hegn og overvågningskameraer venter til sidst en samling svært bevæbnede russiske soldater. De er interesserede i at se et visum, der giver adgang til det omstridte territorium.

Abkhasiens nyere historie er dramatisk. Indtil selvstændigheden i 1993 var landet en autonom del af Georgien. Forud var gået en 14 måneders lang og altødelæggende borgerkrig, som havde fået så godt som hele den georgiske befolkning til flygte. Derfor er forholdet mellem de to lande her 20 år senere stadig ekstremt anspændt. Og derfor er der delte meninger om tilstedeværelsen af omkring 5.000 russiske soldater.

Eftersom georgierne – ligesom størstedelen af verdenssamfundet – ikke anerkender Abkhasiens selvstændighed, opfatter de russerne som en besættelsesstyrke. Abkhaserne derimod ser dem som fredsbevarende.

Efter paskontrollen går det med en Mercedes minibus af ældre dato ind i den sydlige del af landet, hvor borgerkrigen rasede særlig voldsomt. Flere huse langs vejen ligger stadig hen som uhyggelige, sodsværtede ruiner.

Ankomst til byen Gal omkring 12 kilometer længere fremme. Få skridt fra busholdepladsen kommer et imponerende flot gavlmaleri til syne. Stort og farvestrålende minder det om områdets ikke så fjerne sovjetiske fortid. Fredsduer ledsages af en himmelstræbende kosmonaut. Smukke mennesker af forskellig

Med sine svajende palmer og sneklædte bjerge var Abkhasien ud til Sortehavet i mange år Sovjetborgeres foretrukne ferieparadis. En altødelæggende borgerkrig, en embargo og international isolation gjorde længe, at landet var utilgængeligt for turister. Med afholdelse af Vinter-OL i den nærliggende by Sotji i 2014 er Abkhasien atter blevet interessant for russerne, der investerer massivt i området

nationalitet har blomster i hænderne. Arbejdssomme og målrettede går de fremtiden i møde med stor tiltro til den ideologi, samfundet hviler på. Men malingen skaller og krakelerer; rå mursten og beton dukker frem og bliver en del af motivet.

Tre kalamiteter

Det er ikke ualmindeligt, at en olivengrøn jeep pludseligt svinger om hjørnet. Og at fem-seks kamuflagefarvede uniformer springer ud. Nervøse, stressede og med AK-47'ere slynget over skuldrene er de udpræget mistænksomme over for vestlige personer, der kommer direkte fra arvefjenderne i Georgien.

På den lokale politichefs kontor. Aggressivt tonefald:

»Hvad laver du her?«

Iført proletarhat og med gedebukkeskæg overvåger grundlæggeren af den sovjetiske sikkerhedstjeneste Tjekaen – forløberer for KGB – Feliks Dzerzjinskij forhøret. Han hænger indrammet på væggen bag skrivebordet. Opkald til en overordnet.

»Hvad skal der ske med udlændingen?«

Den strikse årvågenhed er ikke ubegrundet. Georgiske militser opererede indtil for nylig i området omkring Gal. Det er langt mere al-

mindeligt og turistvenligt at komme ind i Abkhasien oppe i nord, fra Rusland. Rejsen kan gå videre de 75 kilometer mod hovedstaden Sukhum. Her er atmosfæren mere afslappet. Talrige hoteller, kursteder og sanatorier fra sovjettiden vidner om, at destinationen var en af de mest populære blandt kolkhos-bønder og kombinat-arbejdere, når de skulle på velfortjent ferie. I dag er mange af bygningerne i dårlig stand og henligger tomme og medtagede. Ud over Sovjetunionens opløsning og borgerkrigen minder de om en tredje kalamitet, der har ramt Abkhasien i nyere tid: mange års international isolation og embargo. Da borgerkrigen var slut, og Abkhasien erklærede sin uafhængighed, gav vestlige ledere af geopolitiske grunde ensidig støtte til Georgien, og hvad de stadig opfatter som det lands »territoriale integritet«.

Er man nysgerrig efter at vide noget om de spegede politiske forhold, og sætter man sig lidt ind i konflikten, er Abkhasiens specielle nyere historie i sig selv en interessant anledning til at rejse i landet: De folk, man møder, og de indtryk, man får, er med til at punktere den vestlige myte, der længe har hævdet, at abkhaserne alene var skyld i borgerkrigens uhyrligheder og at de under ingen omstæn-

digheder har ret til deres eget land. Den holdning passer bekvemt til NATO-ledelsens hede drøm om at optage et Storgeorgien som medlem af organisationen for at modvirke Ruslands indflydelse i regionen. Denne politik har dog haft katastrofale konsekvenser for genopbygningen af Abkhasien og har ramt den livsvigtige turistindustri særlig hårdt. En handelsblokade umuliggjorde i mange år, at hoteller, kursteder og andre faciliteter til turister kunne restaureres og udbygges.

Ingen vesterlændinge

Et af de mest berømte sanatorier i Sukhum er MVO, som tidligere var forbeholdt Den Røde Hærs personel. Gennem en tilhørende park fører en overgroet sti ned mod Sortehavet. Duften af fremmedartet vegetation trænger gennem den subtropiske eftermiddag. Frodig bevoksning omslutter mosaikken af Lenin. En forfalden konstruktion i stalinistisk stil rækker sine hvide søjler i vejret. De tidligere bygherrerers fascination af antikkens storhed og skønhedsideal bidrager til følelsen af at være en forbløffet arkæolog på vej gennem et svundent imperiums efterladenskaber. Denne særlige arkitektoniske stil fra 1930'erne, 40'erne og 50'erne er udbredt overalt i Abkhasien. Det sidste tog er for længst kørt, men jernbanebroer hviler stadig på brede doriske stolper.

Nede ved den lange promenade langs kysten svajer palmer dovent i den lette brise. Den brede bugt strækker sig ud fra hver side af

... fortsættes side 24 →

At komme ind i Abkhasien fra arvefjenden Georgiens territorium medfører ofte mistænksomme spørgsmål fra grænsevagterne – men herefter viser befolkningen sig yderst gæstfri. Her er skribenten inviteret til festligheder på en søndag eftermiddag mellem Sukhumi og Pitsunda. Bordet er dækket med abkhasiske specialiteter. Tjatja'en, den lokale brændevin, skulle efter sigende holde 80 procent alkohol. Foto: Jens Malling